XXIII. ev. Gyulafehérvár, 1900. junius 9. 23. szám.

KÖZMŰVELŐDÉS.

Az erdélyi róm. kath. irodalmi társulat heti közlönye.

MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON.

Előfizetési dijak:
Egészévre — — — — — — 8 kor.
Félévre — — — — — — 4 „
Negyedévre — — — — — — 2 „

A társulat minden rendü tagjai a lapot tagdijaikért kapják.

Kéziratokat nem adunk vissza.

A lap szellemi részét illető cikkek a szerkesztőségnek, az előfizetési pénzek a pénztári, — az esetleges reklamációk pedig a kiadóhivatalnak küldendők.

A magyar katholicizmus ünneplése.

Felfoghatatlan a közömbösség, melylyel közéletünk a magyar kereszténység 900 éves ünneplése iránt viseltetik. Asztrik személyesen ment követségbe Ő Szentségéhez, a magyar első tanitórend fejét csakugyan örömmel láttuk a zarándokok sorában, de a magyar kath. egyház első püspökének távol maradása sajnos még a külföldi katholikusoknál is megütközést keltett.

A középiskolákban megszoktak ünnepelni harmadrangu nagyságokat és soha elnem mulasztanák a március 15-kének politikai zamatú és vehemens hangú megünnepeltetését, de a magyar kereszténység történeti fontossága és keresztény meggyőződés szerint legjelentősebb eseménye iránt szokatlan, mondhatnám fásult közömbösség tapasztalható.

Tudom nagyon jól, hogy a tanker. főigazgatók a felekezetlen álladalom exponensei ki nem bocsájthatnak efféle rendeleteket, azt is értem, hogy a tanitással foglalkozó rendek fejei az ünnepek rendezését középiskoláik belügyének tekintik, nó de ha belső ügy a keresztény tanuló ifjúság ügye, miért nincsenek ily ünnepek nagy számmal, miért nem olvasunk effélékről hirlapi tudósitásokat? Avagy ezt is bojkottálják a lapok? Hiszen minden szerkesztőségnél tartanak egy „házi keresztény-t“, ki keresztény izü dolgokat irogat, ha az előfizetőkre való tekintet vagy kinálkozó alkalom követeli. Hát ezek „a házi keresztények“ megeresztenék a tollukat, ha van tárgyuk, ha kapnának anyagot a vidékről. Csakhogy nincs anyag, mert nem jön a kézirat, a kézirat meg nem jöhet, mert nincs a ki leirja, de ha volna is, nincs miről irjon, mert kizárólag ker. kath. ünnepeket nem tartanak sem a kath. körök, sem a kath. legényegyesületek, sem a kath. közép- és elemi iskolák sehol.

Maholnap bezárul a tanitás éve, lesz kimutatás az önképző körök irodalmi, hazafias ünnepeiről, zenés matineéjeiről, verseny szavallásokról, de — hazánk 900 éves kereszténységének megemlékezéséről nem leszen szó.

Hát tisztelt paedagogus urak, nem csak a nemzeti álladalomnak tegyünk szivességeket, de gondoljuk meg, hogy az ember ethikai értéke nagyobb, mint grammatikai vagy faji jellege; gondoljuk meg, hogy első sorban embereknek születtünk, csak azután másodsorban vagyunk a politikai álladalom vérrel és pénzzel adózó tagjai; jusson eszünkbe, hogy sz. István a katholicizmusban kereste és találta az ország különféle nyelvü és fajú honosainak egyesitő kapcsolatát, Nagy Lajos előtt nem a nemzeti álladalom, hanem a szent korona ideálja lebegett; jusson eszünkbe, hogy a vallás mindig kibékitő és kiengesztelő hatással volt és lesz a különböző foglalkozásu és beszélő népek és nemzetek és emberek között, de a nacionalizmus tulhajtásai a legveszedelmesebb robbantó anyag olyan vegyesajkú álladalmakban, minő Magyarország.

Épp ezért hazafias dolgot cselekszik, ki történelmi hagyományainkhoz ragaszkodva, az egyesitő kereszténység gondolatát akarja ünnepeltetni Magyarország fiatal nemzedékével. Ne feszegessük örökké azt, mi egymástól elválasztja a nemzetiségeket, tartsunk olykor olyan ünnepeket is, melyekben a magyar hazának minden hű fia, a keresztény kulturának mindegyik pártolója, örömmel, hálatelten és lelkesülten részt vehet: a magyar szent korona védelmére üljük meg minél tömegesebben a magyar kath. kereszténység 900 éves ünnepét.

Dr. Czirbusz Géza.

Steiniczer Ede

szül. 1848. febr. 15-én. † 1900. jun. 3.

Épen halottért harangoztak székesegyházunkban; szomorúan búgtak a harangok; még egy feszületet és egy kis imakönyvet helyezett el kufferjébe a kanonok úr, azután összehajtotta és bezárta azt. A harangok tovább is búgtak, mi meghatottan és szótlanul kisértük kocsijához s azután nem láttuk többé. Fehérvasárnap délben történt ez; d. u. 6 órakor Marosvásárhelyre érkezett szerető rokonai körébe, s hat hét mulva, épen pünkösd napján d. u. 6 órakor édesanyjának karjai közt meghalt.

Elhervadt az ártatlanság virága, eltünt az erények példaképe, elnémult az igazság szava.

Mennyiféle emberrel találkozunk a világban, s mily kevés embernek van hatása reánk. A lángelmék nagy alkotásait és tudományát megbámuljuk s tehetetlenségünket bevallván, tovább megyünk. Az életnek a legtisztább örömeit szerzik nekünk azon pillanatok, a mikor oly emberrel találkozhatunk, a kitől nem tudunk elválni anélkül, hogy fel ne tegyük magunkban, hogy jobbak leszünk. Ez emberek közé tartozott Steiniczer is.

Született 1848. febr. 15-én Erzsébetváros on, elemi iskoláit s a gymn. 4 alsó osztályát is ott tanulta. Az 5-ik és 6-ik osztályt mint klerikandus, a 7. és 8-ikat mint kispap Gyulafehérvárt, a theologiát pedig Insbruckban végezte. 1872. ápr. 8-án szentelték pappá s első alkalmazást mint káplán és hitelemző Gyulafehérvárt nyert. 1873. augusztusában hasonló minőségben Szebenbe küldte főpásztora, 1880-ban pedig Boicára lelkésznek, 1888-ban a fontos lelki igazgatói tisztet bizta rá főpásztora s e tisztét 11 évig vitte; közben kitüntetések is érték: 1889-ben szentszéki ülnök, 1895-ben tb. kanonok s 1899-ben székesegyházi idősb iskolás kanonok lett s a mult nyár folyamán városunk plebániájának vezetését bizta rá kegyes főpásztorunk. Négy év előtt könnyebb tüdőgyuladása volt, melyből származott torokbaja is; a télen már egészen rosszul volt s a tüdővész kioltotta nemes életét jun 3-án.

Ez röviden életrajza Steiniczernek, most jellemrajzát kellene adnom.

A szentekről valahol azt olvastam, hogy azok naiv óriások; naivok azaz egyszerűek, ösztönök, tiszták, ártatlanok és gyöngédek, szóval gyermekek egészen a bűnig, ezzel szemben pedig óriások, azaz legyőzhetetlenek. Ezek közé tartozott Steiniczer is, vagy legalább nagyon megközelítette őket.

Tizenegy esztendőn keresztül szólott e nemes lélek az Úr leendő felkentjeihez s nem annyira értelmének fénye, nem is tudománya, mint inkább jó szive és mindenekfelett örökszép példájával ragyogott előttünk, s minden nagyítás nélkül elmondhatjuk, hogy egyházmegyénknek ifjabb papjai, kiket ő készitett el az Ur szolgálatára, Isten után neki köszönhetnek a legtöbbet. A jó spiritualis tett legtöbbet papi jellemünk kialakitásáért s azért emléke örökké fog élni szivünkben.

Döntő befolyással volt életére — a mit maga is gyakran emlegetett —, hogy Insbruckban léte alkalmával egy asketikus könyv tulszigoru s gyenge szervezetének nem megfelelő utmutatását követve, annyira elgyötörte magát, hogy szinte belehalt; ugyancsak Insbruckból való tulszigorusága önmaga iránt, mely haláláig kisérte. Papi méltósága nagyságának tudata s gyöngéd lelkiismerete ad magyarázatot ahhoz, hogy a misében és gyóntatáskor remegve és szakadozottan mondta ki az Ur szavait (verba sanctissima.)

Nem akarta magát felszentelteti, mert kételyei voltak, egyrészt a maga méltó volta felől, továbbá arról is, hogy b. e. Fogarassy püspök, ki a vatikani zsinaton az infallibilitás alkalomszerűségét illetőleg az ellenzékhez tartozott, érvényesen felszentelheti-e. Ez alkalommal mondta állitólag a nagy püspök: hagyjátok meg őt a nézetében, majd ha az élet ledörzsöl valamit elveiből, ugy is marad még elég neki. S ez fordulópont is volt életében, mert ezentul lassankint a prudentia is átszövi szép arányban erényeinek szálait.

Önmagának szigoru kritizálása, embertársainak megbecsülése s mindenek fölött a jó Isten iránt való szeretete eszközlé azt, hogy magáról semmit vagy csak nagyon keveset, másokról csak jót, Istenről és az Ő dolgairól pedig a legtöbbet legbensőbb lelki gyönyörrel, nagy buzgalommal és lelkesedéssel szeretett beszélni.

Szeplőtlen lelki tisztaságáról prédikált tekintete, beszéde és egész élete.

Jótékonysága határtalan, sokan azt mondják, hogy tulzó is volt: de az önzetlen jótékonyságban kevesen vannak tulzók.

A vagyon, gazdagság és pénz iránt csaknem a könynyelmüségig érzéketlen volt, mintha nem is e világból való volt volna.

Boicán történt meg a következő eset: egy bányász téli időben kis fiával elment hozzá, az ajtóban lehúzta a fiú lábbelijét s azután a didergő gyermeket beküldötte, hogy lábbelire valót kérjen a plébánostól, s ő odaadta utolsó öt forintját.

Szerette a szószéket, de igazán elemében volt a gyóntató székben. Mily türelmes és fáradhatlan volt itt, s mekkora bölcseséggel párosult okossággal vezette lelki gyermekeit. E téren nagy ürt hagy maga után.

Mennyire szerette hiveit s a növeldében a kis papokat. Többnyire eljött velünk sétára is, tekintet nélkül az időre. S ha mi esős vagy havas időben zajongtunk a séta ellen, azzal biztatgatott, hogy hagyja csak magister úr, — igy hivta a ceremoniák vezetőjét, vagy ductor úr — majd ha filiába megy beteghez vagy temetni, még csúfabb idő is éri.

Buzditotta, lelkesitette növendékeit a lelkipásztorkodás szeretetére s az intézet elhagyása után is folytonosan levelezett velük, felvilágositásokat adott, eloszlatta kételyeiket, mentora, védője volt mindegyiknek.

Gyakran felkereste társas összejöveteleinket, ilyenkor biztattuk, hogy: nagyságos úr vegyen be egy pohárral, mire ő csak ennyit mondott: a bányászok is mondták (Boicán aranybanya van) s ártatlan tekintete és kezének egy mozdulata véget vetett a kinálgatásnak.

Komoly ügyben nem ismert tréfát; ha valamikor vitatkozás közben az igazságtól eltérő véleményt kockáztattunk meg, azt szokta mondani: professzor ur, egy kicsi bideg vizet öntsön a fejére.

A lelkészi életben legnehezebbnek tartotta a háztartást. Jó kedvében elmondta, hogy mikor az ő házvezetőnője Margit néni úr akart lenni a plebánián, hosszu megfontolás után erélyseen lépett fel vele szembe s kiadta neki az útat.

Hogy mit veszitett Steiniczerben egyházmegyénk, azt kifejezte kegyes Püspök urunk Karácson apát és főesperes-hez intézett táviratában, mely igy szól: „Sziveskedjék Steiniczer rokonainak mélyen érzett részvétemet és főpásztori köszönetemet tolmácsolni a gondos ápolásért, melyben egyházmegyénk *gyöngyét* részesitették. Imádkozom buzgó tiszta lelkének boldogságáért."

Ilyen volt Steiniczer, a külső ember, hogy milyen volt benne az ima és meditációk által tökéletesitett belső ember, azt igazán Az tudja, a kinek hiven szolgált.

E. J.

KISEBB KÖZLEMÉNYEK.

Gróf Majláth Püspök úr látogatása Csikban.*)

A vallás-erkölcsi életnek a hivek közötti fejlesztése és öregbitése körül folyton buzgólkodó, fáradhatatlan főpásztor udvarhelymegyei bérmautját megszakitva május hó 30-án d. u. $^3/_4$6 órakor érkezett Oláhfalu felől Csik-Somlyóra, kisérve a felcsik-kerületi papság s ennek élén Murányi Kálmán főesperes által, a ki a püspök mellett bal-ról, ennek négyes fogatán foglalt helyet.

A főpásztort a somlyói és szomszédközségekbeli hivek nagyszáma várta s ünnepiesen öltözött iskolás leánykák, kik a kocsiba virágcsokrokat dobáltak. Az elhaladó kocsi mellett letérdelt férfiakat és nőket szeretetre méltó nyájassággal üdvözölte, áldást osztogatott feléjük, s egyenesen a szerzet udvarára hajtatott, hol a zárda küszöbén annak tagjai a főgymnázium igazgatója és a tanártestülettel egyetemben üdvözölték a főpásztort.

Ki sem pihenve az ut fáradalmait a klastromba sietett, hol a tanuló ifjuság egyik előre érkezett misszionárius lelki oktatásait hallgatva, szent gyakorlatot tartott s fellépve a szószékre gyönyörü beszédet tartott az ifjuságnak a vallás-erkölcsi érzés ápolásáról, majd nagyszámu papi segédlet mellett litániát tartván, visszavonult a zárdába.

Másnap, 31-én reggel 8 órakor szentmisét mondott, minek befejeztével a gyóntató székbe ült és segédkezett a tanuló ifjuság gyóntatásában, majd később ezeknek folytatólag szent gyakorlatán vett részt, estefelé pedig a szószékről beszédet tartott s litániát hallgatott.

Junius 1-én délelőtt a mint a tanuló ifjuság a szent áldozásban részesült, ezek között a bérmálás szentségét osztotta ki, látogatásokat fogadott és viszonzott. A következő nap mise után 10-től 12-ig a főgymnázium ifjusága által a kereszténység XIX. százados évfordulója alkalmából rendezett ünnepélyen vett részt, mit megelőzött a bukaresti magyar zarándokok diszes zászlójának ünnepélyes felszentelése. Délután Kassai Lajos helybeli plébánoshoz rándult fel, kinek a két Somlyó hegygyel szemben lévő kertjéből gyönyörködött az ájtatos bucsus nép impozáns körmenetében.

Pünkösd napján délelőtt 8 órakor szent misét mondva, a bucsus nép imételt körmenete után a szerzet nagytemplomában a szorongó nagyszámu közönségnek a szószékről elragadó és mindenkit mélyen megható predikációt tartott. Mise végeztével a Szent Ferencrendi zárda által adott diszes ebéden vett részt, hol jelen voltak Csikvármegye vezérlő egyéniségei, továbbá az összes csikmegyei papság s a szomszéd vármegyék papjai.

Ebéd közben László Polikárp közbecsülésben álló rendi tartomány főnök szellemes és okos felköszöntőjére a Püspök ékes szavakban hangsulyozta az egyházi és világi elemek közötti szükségszerü összetartózandóság érzetének minél szorosabb összefüzését és ápolását. Ebéd végeztével először a Szereda városi plebániát látogatta meg s annak szorongásig megtelt templomában mondott litániát, majd később a megyei kórházat s annak betegeit látogatta meg s intézett utóbbiakhoz vigasztaló szavakat. A kórházban a püspököt a kórház felügyelő bizottságának elnöke dr. Boeskor Béla megyei ügyész fogadta egy csinos szép beszéd kiséretében, melyre Ő Méltósága kegyesen és melegen válaszolt.

A kórház betegeinek szent érmeket, egynek pedig pénzbeli segélyt adott.

Ezek után visszatért Somlyóra s egyenesen Kassai Lajos plebánoshoz hajtatott, kinél megvacsorázott, meghált és másnap az egyházmegye jelentkezett hiveit részesitvén a bérmálás szentségében, kedden visszautazott Udvarhelymegyébe, folytatandó megkezdett egyházi körutját.

(Cs. L.)

*) Főpásztorunk folytatólagos (a csiksomlyói bucsún való részvételt megelőző) bérmautjáról, valamint a csiksomlyói ünnepségekről, melynek leirása lapánk zártakor érkezett meg, jövő számunkban fogunk referálni.

Papnevelőnk ünnepélye.

A katholicizmus XIX. százados és a magyar katholicizmus IX. százados multja nap-nap után jobban fölmelegiti a szivek és gyarapitja azok számát, kik még ünnepélyek rendezésével is bemutatják hódolatukat az isteni Gondviselésnek. Ily szép ünnepélyen vettünk részt a pünkösti szent ünnepek másod napján. Az erdély-egyházmegyei növ. papság egyházirodalmi iskolája a nyilvánosság elé lépve, kettős ünnepélyt tartott lapunk mult számában közölt müsorral a főgymnasium disztermében. Az ünnepély kiváló sikere nemcsak reményt öntött belénk, hogy a haldokló XIX. századdal nem fog elenyészni a keresztényies szellem s nem száll el örökre az imádatos lelkek áhitata s hogy az eddig elrejtett zsarátnok nem fog már sokáig szunyadozni, mert egyházunk jövendő oszlopai oly erőben mutatkoztak be, mely készen várja a támadást.

A magas nivójú ünnepély Orbán János elnöki megnyitójával vette kezdetét, ki mély ismerettel és tudással mutatta be, hogy csakis Krisztus vallása tartotta tenn nemzetünket oly hosszú időn át s hogy a hitközöny mindig nyomort és szenvedéseket hozott a magyarra. Végezetül pedig lelkesen hivja fel ifjú társait és a közönséget az ünneplésre a következő gyujtó szavaival: „Nos hát ünnepeljünk! Jöjjön el a hidegség, hogy járja át lelkesedésünk tüze; jöjjön el e közönyösség, hogy villanyozzák fel szt. érzelmeink. Mi pedig ünnepeljünk még jobban, mint a milleniumkor, mert ez nem az öregség jubileuma, ez az egyház diadala! Elmélkedjetek hát! Fel a szivekkel!!" Leirhatatlan volt e megnyitó hatása de nem is maradt adós a közönség sem. Az arcokon és a szemeken kiült lelkesedés bizonyságot tett, hogy az édes anyának, a kath. egyháznak szava még a legkisebb gyermekeinek az ajkán is képes hatalmába keriteni az észt és szivet.

A közönség lelkesedését tovább fokozta Biró Sándor „Mohácsi koldus"ének-szólója melyet zongora kisérettel adott elő. Gyönyörü baritonja a hallgatókra igen nagy hatással volt; bús melódiájú ének a szereplőnek müvészies előadása mellett könnyeket csalt a szemekbe. De a hallgatók szivén és kedélyén nemcsak percekig uralkodott a növentékség, de Erőss József id. „A magyar alkotmány és a ka-

tholizmus" cimü felolvasásában, azokat teljesen hatalmába keritette. Érzelemdús, eszmékben gazdag, csaknem kifogyhatatlan felolvasása szólott az észhez, begyőzött szigoru következetessége, hogy azután szavainak és stilusának kellemessége bejuthasson a szivekhez is.

Az ünnepi müsor kiváló pontját képezte ezután a „Kevlári búcsú" melodráma, melyet Kacsó László adott elé zongora kisérettel. Ezen ügyes és az előadónak dicséretére váló előadás közben, a búcsúsok énekét a kispapok adták elő a karzatról. Ezt követte Oláh Dánielnek jegyzői jelentése az egyházirodalmi iskola évi munkásságáról. Nem jelentéktelen az iskola évi müködése s bár a külvilág csak keveset tud róla, de valóban bámulatra méltó az elért munkásság. Hiszen ezen ünnepélyen is — egyszersmind záró gyülésen — több pályatétel kihirdetése és jutalmazása került sorra, melyekre nemcsak egyes kegyes adakozók, hanem még maga az Iskola is tüzött ki dijakat Pályamunkáikkal jutalomdijat nyertek: Erőss József id., Kacsó László, Oláh Dániel III., Kósa Ferenc, Molnár Ignác II. és Kovács András I. éves theologusok.

Az ünnepély legmagasabb pontjat Orbán János elnöki bezárójában érte el. Ifjú társainak az anyagi XIX. századot mutatta be valóban szónoki alakban. Elénk állitotta beteges társadalmunkat, rámutatott az orvosszerre — Krisztus vallására — és az ápolóra, a mi édes anyaszentegyházunkra, melyet ma oly hidegen útasit el magától a kórágyon fekvő, hitében megfogy tkozott társadalom.

Tettekre, az egyház védelmére hivja fel ifju társait, hogy folytassák a megkezdett munkát csüggedést nem ismerő kitartással és bátorsággal, mert bár Krisztus megmondotta, hogy „a pokol kapui erőt nem vesznek rajta", de azt mégis működésében korlátozhatják, jogait csorbithatják. „Küzdenünk kell tehát, mely küzdelemben az egyházi szellem Machabeusokká fog avatni és akkor az egyház is ragyogni fog!" Valóban bámulatra méltó ez ifju szónok szavának ereje, de hogy is ne, hiszen szivből jött és szivekbe hatott.

De az ünnepély sikerének és fényének emelésére nagyon is befolytak a növendékeknek ének és zene kara által előadott darabok, melyek Resch György székesegyházi karnagyot dicsérik, ki jeles müérzékkel buzgón közreműködött az ünnepély minél fényesebbé tételére.

De mielőtt a Hunyadi Induló ütemei alatt a kis diszes közönség eltávozott volna, Nagys. Ujtalusi József apát-kanonok és intéz. rektor ur lelket megrázó hatásos beszéddel toldotta meg az ünnepély müsorát, melynek rövid tartalma a következő: Mindig figyelemmel kisértem az Irodalmi Iskola müködését, de különösen a két utóbbi évben kettőzött szorgalommal tettem, mikor az Iskola helyes müködési térre lépett. Ugy benn az Iskolában, mint azon kivül is növendékeinknek csak azt kötöttem szivére: ezen Iskolát tegyék a a szószék kiegészitő részévé, hogy igy előkészülhessenek a harcra, mely reájuk vár. Hogy óhajomnak mennyiben tettek eleget és mennyiben valósitották meg nemes feladatukat, azt elbirálni nem hozzám tartozik, de tán elég t. közönség! a mai napon megnyilatkozott erőre hivatkoznom, hiszen az ünnepély minden egyes pontja azt igazolja be, hogy birják a szó hatalmát és a toll fegyverét. Nehéz az egyház küzdelme ma, különösen korunkban, de mégis mikor ily kiforrott erőt látunk védelmére sietni — mert hiszen egyházunk jövendő oszlopai csakis ők — oh akkor félelmünket bátorság váltja fel s a csüggedés helyét az a jóleső édes érzés foglalja el, hogy ily nemes küzdelem diadalra juttatja szent ügyünket. Végül megköszönve növendékei nevében is a t. közönség megjelenését az ünnepélyen, lelkes beszédét azzal zárta be, hogy felhivta ugy a közönséget, mint a növendékeket, hogy vele együtt egy szivvel-lélekkel kiáltsák: Éljen XIII. Leó Ő szentsége!

És most a zenekar rágyujtott a Hunyadi indulóra, mely alatt a közönség az ünnepély sikeréből meritett lelkesedések közepett távozott. Az ünnepély minden egyes pontja a közönség várakozását fölülmulta, csak az kár, hogy városunk előkelőségei közül sokan távol maradtak. Kivánatos lett volna, hogy ezen ünnepélyt a közönség nagy száma is minél fényesebbé tegye, hiszen a kis leviták nemcsak évzáró gyülést tartottak, hanem — mint az oltár lépcsőin állók — az volt főóhajuk, hogy minél többnek mutathassák be hodolatát az isteni Gondviselésnek a kereszténység XIX. és a magyar katholicizmus IX. százaos oltáránál; az volt főóhajuk, hogy Krisztus hódolatára a század alkonyán minél többet rávezessenek! Mi lelkesedtünk az ők lelkesedésén és törekvésükön, s adja is a jó Isten, hogy nemes feladatukat megvalósithassák!

Tanitó-egyleti gyülés Szerdahelyt.

A „Szebenmegyei róm. kath. tanitó-egylet" május hó 30-án tartotta ez idei rendes tavaszi vándorgyülését a szerdahelyi róm. kath. iskola épületében, mely a szép számban megjelent tagok és több vendég élénk érdeklődése mellett folyt le.

A tagok munkálkodásuk megkezdése előtt isteni tiszteleten vettek részt, a mely után a róm. kath. iskolába vonultak, hol az V. osztály növendékeivel tartott nyilvános tanitást hallgatták végig, melyet *Kézdi János* szerdahelyi tanitó tartott a helyhatározóról. A tanitás teljesen sikerült, a mit a később következett birálat készségesen elismert; különösen meglepő volt a német és román ajkú tanulók tiszta értelmes magyar felelete. — 9 óra után *Prokupek Sámuel* egyl. elnök a tanitó működése és állásának becséről tartott lendületes és élénk figyelemmel hallgatott beszédet és a végén a tagokat és vendégeket üdvözölve, megnyitotta a vándorgyülést. A mult közgyülésről felvett jegyzőkönyv felolvasása és hitelesitése után *Szánthó Mihály* terézárvaházi tanitó kért szót, hogy üdvözöllhesse igen tisztelt elnökünket uj méltóságában, melylyel Ő Szentsége kitüntette. Felemliti, hogy egyletünk elnökeit és tagjait már többször érte kitüntetés és most elnöknek is kineveztetett pápai kamarássá, mely tisztséget, ez időszerint, egész egyházmegyénkben senki sem viseli. Az üdvözlő beszédre felharsanó éljenzés az üdvözölt személye iránt való rajaszkodó szeretetnek és mélyen érzett igaz tiszteletnek volt szép megnyilatkozása. — Ezután elnökünk tartott szabad előadást római és olaszországi utjáról. Élénk szinekkel festette le a Dunántúl rónáit, Krajna regényes vidékét, Lombárdia gazdagságát, az Apenninek sziklás bérceit, a vasútnak alagútjait és viaduktjait, majd áttérve Róma remekeire, kiemelte mindazon emlékeket, melyek többé-kevésbbé összefüggésben vannak a magyar nemzet történetével. Érdekes előadásáért köszönetét fejezte ki a vándorgyülés. — Érdekes felolvasást tartott *Krebs Henrik* nagyszebeni tanitó a

„tanestület és tanitó-egylet"-ről, kimutatva testületi szellemünk bajait és egyuttal a tanitó-egyletnek hatását és becsét. A gyülés a sikerült és ügyesen kidolgozott munkáért jknyvi köszönetet mondott a fiatal tagtársnak és egyuttal felkérte, hogy értekezését irja az egylet emlékkönyvébe és küldje be a „Közművelődés"-nek közlés végett. — Továbbá elhatározta a vándorgyülés, hogy őszi közgyülését, egybekötve egy a „jubileumi szent év és a magyar katholicismus 900 éves fennállásának emlékére" rendezendő diszgyülléssel, Fogarason fogja megtartani. Az inditványok közül felemlitjük, hogy a vándorgyülés egyhangulag jknyvi köszönetet szavazott a helybeli egyháztanácsnak, mert iskoláját nem államositja, továbbá főtisztelendő *Kiss József* plebános, *Kapdebó Károly* kereskedő és *Nagy Antal* v. állomás-főnök uraknak azon igazi szeretetteljes magyar vendégszeretetért, melyet gazdag asztaluknál tapasztaltunk. Már 1 óra felé járt az idő, midőn elnök berekesztette a gyülést, mire a tagok közös ebédre gyültek össze, hol felköszöntőkben és vig hangulatban nem volt hiány.

KÜLÖNFÉLÉK.

Felhivás.

A kegyelet adóját akarjuk letenni b. e. *Steiniczer* Ede kanonok-plebános sirjára. Az a páratlan buzgóság, a melylyel több nemzedéket nevelt egyházmegyénknek s az a mély szeretet, melylyel lelki gyermekeit a mennyország felé segitette, úgy hisszük, méltán kérhet tőlünk is egy kis áldozatot. Egy egyszerü emlékkövet óhajtanánk sirja fölé állittatni, s egy alapitványt letenni, melynek kamatjából évente egy szent misével emlékezzenek meg a boldogúlt lelkéről. Erre a célra kérjük a kegyes adományokat mindazoktól, kiket hozzá akár hála, akár szeretet köteléke kapcsolt.

Gyulafehérvár, 1900. jun. 8.

Rass Károly, főgymn. tanár. **Erőss József,** főgymn. tanár.

— **Pápai kitüntetés.** Az A—ny-ban olvassuk, hogy a pápa ő Szentsége *Mayer Petronella* szt. ferencrendi apácafőnöknőnek, a nagyszebeni leánynevelőintézet igazgatójának, ennek az intézetnek a felvirágoztatása körül szerzett érdemei elismeréseül a *„pro Ecclesia et pontifice"* érdemkeresztet adományozta. Igazi örömmel közöljük ezen kitüntetést s a magunk részéről is lelkesen csatlakozunk az érdemes főnöknőt ez alkalomból üdvözlők tisztes és hosszu sorához.

— **A Szentlélek eljövetelének ünnepét** a hagyományos áhitattal és fénynyel ünnepelte meg városunk buzgó közönsége. Pünkösd első napján nagys. és ftdő *Fábián Sándor* nagyprépost ur mondotta az ünnepi nagymisét, melynek végeztével nagys. és ftdő. *Ujfalu i József dr.* apátkanonok ur tartott egy tartalmilag és formailag egyaránt kiváló s a nagyszámu hiveket lebilincselő beszédet. Másodnapján nagys. Ujfalusi J. apátkanonok ur celebrált; az ünnepi szónok ez alkalommal *Szabó György* székesegyházi káplán volt.

— **Junius 8-án,** felséges urunknak apostoli magyar királylyá történt koronázása évfordulóján székesegyházunkban ünnepi hálaadó istentisztelet volt, melyet nagys. és ftdő Ujfalusi József dr. apátkanonok ur végzett. A szentmisén az összes állami és városi hatóságok, a cs. és kir. tisztikar, a theol. fakultás, a főgymnasium s az elemi iskola tanárai és tanulói és szépszámu áhitatoskodók vettek részt.

— **Konkurzus.** Az erdély-egyházmegyei papnevelőintézetbe lépni ohajtó főgymn. VI.—VIII. oszt. ifjaknak felvételi vizsgálata f. é. julius hó 3-án fog megtartatni. Közelebbi felvilágositást a főgymnasiumok igazgatói szivesen adnak.

— **Az erdélyi fehérvári székesegyházi káptalan** szomorúan tudatja, hogy szeretve tisztelt tagja Nagyságos és Főtisztelendő *Steiniczer Ede* székesegyházi idősebb iskolás kanonok és Gyulafehérvár szab. kir. város plebánosa élete 53-ik, áldozópapságának 29. évében, rövid sorvasztó betegség következtében, a haldoklók szentségének buzgó, hitteljes felvétele után, Marosvásárhelytt, édes anyja és kedvelt rokonai körében f. hó 3-án esti 6 óra tájban az Üdvözitőben helyezett törhetlen bizalommal visszaadta lelkét Teremtőjének. Földi részei f. hó 5-én fognak a marosvásárhelyi róm. kath. köztemetőben anyaszentegyházunk áldó imái mellett letétetni, halhatatlan lelkéért pedig az engesztelő sz. Miseáldozatot a székesegyházban f. hó 7-én d. e. 9 órakor fogjuk a Mindenhatónak bemutatni. In memoria aeterna erit justus, ab auditione mala non timebit! Gyulafehérvárttt, 1900 junius hó 4-én. Requiescat in s. pace!

Marosvásárhelyt pünkösd harmadnapján d. u. 4 órakor nagy részvét mellett történt a temetés. A székes káptalan részéről ott voltak: Fábián Sándor nagyprépost, Tamási Áron és Kovács Simon kanonokok, a kebli papságból Fejér Gerő dr., Erős J. tanárok, P. Pucher Anaklét, Szabó György káplán, továbbá Molnár és Kacsó papnövendékek. A város egy szép koszoruval rótta le kegyeletét szeretett plebánosa iránt, volt ezen kivül még több koszoru: a gyászoló rokonoké, a papnövendékeké stb. A gyászszertartást nagy papi segédlettel sub infula Fábián nagyprépost úr végezte.

— **Lelki gyakorlatok.** A jelen jubiláris szent évben tartandó papi lelki gyakorlatok Csík Somlyón julius 9-én estve 6 órakor kezdődnek, és jul. 10. 11. 12. napjain tartatnak, 13-án reggel 7 órakor közös szt. áldozással fejeződnek be, mely után mindenki hazautazhatik. A jelentkezéseket idejekorán kéri ft. Bándi Vazul főgimn. igazgató ur hozzá intézni hogy az elszállásolás lehetőleg célszerüen eszközölhető legyen. A jelentkezés terminusa f. évi julius 1-eje, a jelentkezők érdekében kérjük ennek betartását. Mindenki hozzon magával breviáriumot, Krisztus követését, karinget és biretumot; a közelebb lakók ágynemüt és törülköző kendőt is hozhatnának, és erről a jelentkezésnél is tehetnének emlitést, — hogy az igazgató úr a beszerzendőkre nézve előleges tájékoztatást nyerhessen. A tanitók lelki-gyakorlatai julius 16-ikán héttőn este 6 órakor kezdődnek. Aki távolabbról jön, az esti vonattal is még idejében érkezik, mert az első estén csupán csak rövid bevezető szt. beszéd követi a Veni Sancte-t. A lelki-gyakorlatokra ft. Bándi Vazul főgymn. igazgató urnál kell jelentkezni, és pedig lehetőleg julius 10-dikéig. A közel lakó tanitók ágynemüt is hozhatnának magukkal és azt a jelentkezéskor jelezni sziveskedjenek. Ezenkivül csupán imád-

ságos könyvet hozzanak magukkal. A lelkigyakorlatok befejezése pénteken reggel 9 óra tájt lesz, a midőn haza lehet utazni.

— **Iskolai ünnepély.** A gyulafehérvári róm. kath. elemi fiuiskola lelkes tanitó kara felfogva a szent év, különösen keresztény hazánk 9 százados évfordulójának mélyre nyuló jelentőségét, folyó hó 8-án, kapcsolatosan a koronázás évfordulójával, lélekemelő, hazafias ünnepélyt rendezett a vezetése alatt álló tanulókkal. A minden tekintetben kitünően sikerült ünnepély fénypontját képezte ntdő *Szabó György* hitoktató talpra esett magyas és a szent év jelentőségét ad captum fejtegető beszéde; méltán sorakozott e mellé Ngos *Imets F. Jákó* kanonok úr hazafias lendületü záró beszéde. Az egybegyült hallgatóságot nagyban gyönyörködtették az előadott szavalatok és énekek, melyek ujabban is arról tettek tanuságot, hogy az elemi tanulók lelki és testi vezetése *Szász K.* és *Barts M.* tanitó urak személyében kitünő kezekre van bizva. A szép számu intelligens közönség mindvégig élvezettel vett részt az ünnepély lefolyásában.

— **Halálozás.** Részvéttel vettük és közöljük a következő gyászjelentést: „Fájdalomtól megtört szivvel tudatjuk, hogy a szeretett és felejthetetlen jó feleség, legjobb anya, testvér és rokon: *Schalát Józsefné* szül. Krause Vilma folyó évi julius hó 1-én délután 3 órakor, élete 46-ik, boldog házasságának 21-ik évében, rövid szenvedés után az Urban elszenderült. A drága halott földi maradványai f. hó 3-án d. u. 4 órakor fognak a róm. kath. egyház szertartásai szerint a Szt.-Ferencrendi zárda-templom mellett sirkertbe örök nyugalomra elhelyeztetni. Lelki üdvéért a szent miseáldozat folyó hó 5-én d. e. 9 órakor fog a Szt.-Ferenciek templomában az egek Urának bemutattatni. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! Vajda-Hunyadon, 1900 junius hó 1-én. Schalát József mint férj. Krause Bella, Krause Géza mint testvérei. Béla, Gyula, József, Géza, Anna, Jenő mint gyermekei. Krause Ilona, Zubek Paula, Parvi Aloisia, Piccin Zsuzsánna mint sógornők."

— **Középiskolai diákok játéka.** A hivatalos lap nemrég közölte a kultuszminiszter ujabb rendeletét, a melyet az ifjuság testi nevelése dolgában adott ki. A rendelet kimondja, hogy az eddigi heti két órán felül még két órát kell hetenkint a középiskolai diákságnak gyakorlására forditani. Azóta a miniszter a szünidőre külön játék tantolyamokat is hirdetett 60 tanár részére. A rendelet kimondja, hogy a jövő iskolai évben költség hiánya miatt egyelőre csak az alsó négy osztály részesedjék a játék-délután élvezetében. Kivánja azonban a miniszter, hogy junius 5-éig minden iskola beadja tervét a reform végrehajtásáról. Irányadó szempontokul tüzi ki a következőket: a játéktér 120 méter hosszu, 80 méter széles legyen; egy csoportban 70 — 140 diák játszék; az egymásután következő 2—2 osztály összevonható; a játékot vagy a tornatanár, vagy ennek hiányában más tanár vezesse; a játék tartama összel két, tavaszszal három hónap, rossz időjárás esetén a tornateremben lesz a játék; a korcsolyázás jövő évre még nem kötelező; a játékdélutánért, mely 2 óráig tart, egy évre a felügyelő 88—100 koronát kap tiszteletdijul. A gyakorlás céljából kijelölt játék mindegyike régi magyar játék. És pedig az első osztályban: „fogócska, féltek a munkától? künn a farkas, benn a bárány, fali duplex egy-egy kiállóval, futó duplex." A második osztályban: „keresztező fogócska, üsd a harmadikat, nemzet bivogató. A harmadik osztályban: „táboros budai méta, körróta" (benn forgó), kapós (kiütő). A negyedik osztályban: tolvajüző, fogolyjáték (futó-ütő), kötekedő, csalogató, sintéres, nagyméta, várostrom (rugó lapdával). Rossz időjáráskor a teremben: fali duplex csapatokban, ne nézz hátra jöu a farkas, körfutó lapdahajsza, kakasviadal, hosszu bak (csapatokban). Nó ha ezt mind keresztülviszik, akkor lesznek aztán vasgyuróink.

— **A szamosujvári m. kir. állami fögymn.** róm. kath. ifjusága által a szent év és a magyar katholicizmus 900 éves jubileuma alkalmából Jézus Szent Szive tiszteletére hódolati ünnepélyt tart a következő sorrendben: Junius hó 23-án d. u. 3 órakor sz. gyónás. Junius hó 24-én d. e. 8 órakor sz. mise és áldozás, minek végeztével: Felajánló ima Jézus Sz. Szive litániájával. Emlékképek kiosztása, mialatt ének: „Hozzád fohászkodunk." 10 órakor a fögymnasium tornacsarnokában: 1. „Felajánljuk szivelnket." Esztegár Gergely tanár harmonium kisérete mellett énekli az ifjuság. 2 „Jézus" Irta Bán Aladár, szavalja Petul Gyula VII. o. t. 3. „Édes Jézus." Énekli az ifjuság. 4. Beszédet tart Esztegár Gergely tanár. 5. „Add nekem Jézus Szivedet." Énekli az ifjuság, 6. „Szent István végsóhaja." Irta Mindszenti Gedeon, szavalja Gedeon Richárd VII. o. t. 7. „Boldogasszony Anyánk." Énekli az ifjuság.

— **A károlyfehérvári püspöki lyceumban** az 1899—900-diki tanév második felében tartandó vizsgák rendje: Junius 9-én délután az előadások megszünnek. Junius 15-én a III—IV. év: a Lelkipásztorkodástanból. Junius 16-án az I—II. év: az Uj szövetségi-szentirás-tudományból. Junius 20-án a III-IV. év: az egyházjogból. Junius 22-én az I—II. év: az Alapvetőhittanból. Junius 23-án a IV. év: a Patrologia és Egészségtanból. Junius 25-én az I—III. év: a Bölcsészetből. Junius 27 én az I— III. év: a Patrologiai és Egészségtanból. Junius 28-án d. e. 9 órakor osztályozás. Junius 29-én: Hálaadó isteni tisztelet; a növendék hazabocsátása. Fensőbb jóváhagyással. Az igazgatóság.

— **A gyulafehérvári r. k. elemi fiuiskolában** az 1899/1900-ik tanévet záró nyilvános vizsgálatok a következő sorrendben tartatnak meg. Junius: 18-án d. e. 8—12 óráig a IV. oszt minden tantárgyból, 19-én d. e. 9—12 óráig a III. oszt. minden tantárgyból, 20-án d. e. 8—12 óráig a II. oszt. minden tantárgyból, 21-én d. e. 8—12 óráig az I. oszt minden tantárgyból, 24-én d. e. 9 órakor hálaadó isteni tisztelet a szt. Ferenc-r. templomban, melynek végeztével évzáró ünnepély, érdemsorozat felolvasása, jutalmak és bizonyitványok kiosztása. Ugy a vizsgálatokra, mint a záróünnepélyre a tisztelt szülők és érdeklődő közönség tisztelettel meghivatnak. A jövő tanév 1900. év szeptember hó 1-ső napján kezdődik, ugyanakkor tartatnak meg a felvételi és javitó vizsgálatok is. Gyulafehérvárt, 1900. junius 1. Az igazgatóság.

—**Római hirek.** Május 26-án, néri szt. Fülöp ünnepén Ő Sztsége szt. Péter templomában ismét vagy 30000 zarándokot fogadott. Jelen volt a nagy francia, a portugal, német (3000 tertiarius), siciliai, konstantinápolyi és hollandi zarándoklat. A reákövetkező vasárnap, (máj. 27-én) délelőtt a szokott fénynyel boldoggá avatták a 77 kinai vértanut. Ezek egyikének, Tóng Andrásnak vértanusága igazán megható. A 20 éves férfiút édes anya házából vitték a kinpadra, az anya mindenütt fia mellett volt, mikor a hóhér felemelte a pallóst, az anya erős hangon felszólitotta fiát, hogy imádkozzék érette az Ur trónja előtt. Alig hullott a fiú feje a

porba, az anya a biró elé lépett és fia fejét kérte, mert „a hős az ő fia és fejét hite emlékeül magának követeli". A jelenlevők az anya e bámulatos nagylelkűsége láttára ujjongva magasztalták azt a hitet, mely lelkeket nevel és diadalmenetben hordották a vértanú fejét. — Még aznap Ő Sztsége külön kihallgatásban fogadta az egyes zarándoklatok elökelőségeit. Csütörtökön ismét szt. Péter templomába vonúlt a szt. Atya, hogy az ujonnan megérkezett nagyszámú idegeneket fogadja. Vasárnap pedig, pünkösd ünnepén megujúlt a két hét előtt lefolyt magasztos ünnep: boldoggá avatták óriási nép jelenlétében Maria Magdalena (Martineugo) szt. ferencrendű szerzetes nőt. Ő Sztsége mindezt csodálatos könnyedséggel végzi. Az orvosokra semmit sem hallgat. Mindenütt ott akar lenni és mindenben részt óhajt venni. És kitűnően érzi magát mellette.

— **Keresztény szövetkezet Erdélyben.** Május 30-án alakult meg Erdélyben az első keresztény fogyasztási szövetkezet Csik-Menaságon, Antal József plébános lelkes kezdeményezése folytán. Az alakuló gyűlésen a központot Szilágyi György képviselte. A község szegény lakói közül már is 67 tag 82 üzletrészt irt alá. Elnökké a fentnevezett buzgó plébános választatott meg. Az alakuló gyűlésen több szomszéd község plébánosa is részt vett, kik lelkesedve határozták el, hogy községeikben szintén meg fogják alakitani a keresztény szövetkezeteket. A keresztény szövetkezeti mozgalom tehát csakhamar meg fog indulni nálunk is.

(*T. É.*)

— **Zarándoklat sz. Gellért szülőföldjére és hamvaihoz.** Mint illetékes helyről értesülünk, Dessewffy Sándor csanádi püspök úr abból az alkalomból, hogy Magyarország a kereszténység felvételének és királysága megállapitásának kilencszázados évfordulóját ünnepli, a magyar nemzet nagy apostolának sz. Gellért vértanú első csanádi püspökunk szülőföldjére, Velencébe a f. évben sz. Gellért napjára szeptember 24-re zarándoklatot vezet s ott sz. Gellért emlékét ünnepiesen megüli. A. S. Giorgio szigeten, mely a piazzettával szemben egész közel fekszik, a sz. Benedek rendiek templomában a kolostor felé eső mellék oltárnál két emléktáblát állit, egyet magyar, egyet latin nyelvű fölirással; ugyanott két magyar nemzeti szinű, magyar szentek képével ékesitett zászlót helyez el; ünnepies hálaadó szentmisét mond, melyet magyar és olasz szentbeszédek követnek. Velencében sz. Gellért ereklyéivel három helyen találkozunk. A legjelentősebb, a test jórésze, a Murano szigeten, a sz. Donát-templomban van; egy lábszárcsontot a sz. Ferencrendi della Vigna nevezetű templomban, a Sagredo-családnak, melyből sz. Gellért is származott temetkezési kápolnájában őriznek; végül egy kisebb részt a S. Giorgio sziget kolostorának kincstárában mutatnak. Az emléktáblák és a zászlók elhelyezésére, valamint a bódoló isteni tisztelet szinhelyéül a csanádi püspök úr azért választotta épen a S. Giorgio-templomot, mert itt sz. Gellért apáti tisztséget viselt s mert ez a hely Velence tő részéhez, a sz. Márk templomhoz, a doge palotához, és a piazzettához egészen közel esik s azért ide minden idők magyar utasai, kik Velencében járnak, rövid nehány percnyi csónakázással könnyen eljuthatnak. A szeptemberben vezetendő zarándoklatot a rendezéssel megbizottak minden részletében gondosan kifogják dolgozni s a megállapodásokat jó eleve közzé fogják tenni. A rendezők azon lesznek, hogy a megállapodásoktól semmi eltérés ne legyen és útközben semmi bizonytalanság, méltánytalanság vagy csalódás ne érje az utasokat. Mivel sz. Gellért nemcsak a csanádi egyházmegyének, hanem az egész keresztény magyar nemzetnek apostola, azért a szóban levő zarándoklatban remélhetőleg nemcsak csanádi papok és világiak, hanem az egész országból számosan részt fognak venni. Sőt tekintettel az alkalom nagyszerűségére, az időpont kedvező voltára, továbbá arra, hogy még egy nagyobb zarándoklatot úgyis kell Rómába vezetni, kivánatosnak látszik, a hogy szeptemberben vezetendő velencei zarándoklattal egyidejüleg s azzal kapcsolatosan Rómába is induljon zarándoklat, melynek tagjai szeptember 24-re Velencében kiszállnának, hogy a S. Giorgion tartandó istenitiszteleten résztvegyenek. Ilykép kiki tetszés szerint vagy a velencei, vagy a római tervezethez csatlakoznék, aszerint, amint csak Velencébe vagy egyúttal Rómába is törekszik.

IRODALOM.

— **„Képek a régi és új Rómából."** Róma! Melyik müvelt kereszténynek a szive nem dobban meg erre a névre? Van-e város a föld kerekségén, melyhez az emberiségnek annyi emléke fűződik. Vagy ki ne érdeklődnék az emberiség müvelődésének bölcsője iránt? Más nemzetek irói egész könyvtárakat irtak össze Róma multjáról és jelenéről. Mi ebben a tekintetben is nagyon szegények vagyunk. Mindössze egy-két kisebb tanulmány és ujságcikk vagy néhány iskolai értesitőben megjelent értekezés az, amit e téren felmutathatunk. S még más nyelvekből forditott munkánk is csak kettő van (Lanciani és Boissier munkái), melyek inkább régiségtani értékkel birnak. Ez a körülmény inditotta alulirottat arra, hogy Evers Györgynek, a trienti tudós rektornak nemrég megjelent és általános föltünést keltett Römische Mosaiken cimü munkáját magyarra forditva kiadja. Ebben a jubiláris évben az egész müvelt világnak, de különösen a magyar nemzetnek egész figyelme Róma felé irányul. Számtalanon fölkeresték vagy föl fogják keresni közülünk is az örökvárost. Ezeknek és egyáltalán minden müvelt kereszténynek kiván kellemes Ciceroneja lenni ez a munka, a mely nem sülyed a közönséges Baedeckerek szinvonálára és mégis lépten-nyomon kiséri s kellemesen mulattatja, szórakoztatja az utast, aki Rómát és környékét képzeletben vagy valóságban be akarja járni. A tudós szerző hosszu időt töltött az örökvárosban. Bejárta ismételve annak egesz környékét. Képeket és emlékeket gyüjtött a multból és jelenből. Ezeket mozaikszerüen összeillesztette s oly kellemesen szórakoztatva oktató s mégis rendkivül érdekfeszitő munkát adott az olvasó kezébe, hogy azt alig lehet a kézből letenni, mig az ember át nem olvasta. Kedves szolgálatot vélek tenni hazai közönségünknek az által, hogy ezt a munkát magyarra forditva kiadom. A munka f. é. szemptember havában fog megjelenni körülbelül 30—35 iv terjedelemben finom papiron, tetszetős alakban. Előfizetési ára 5 korona. A megrendelések Makra Imre lelkész cimére Aracs, Torontál m. küldendők.

* **A királyné könyve.** Érdekes hirt közölnek velünk Budapestről, a mi minden olvasónk érdeklődésére számithat. Az a gyönyörü könyv, mely annak a megboldogult Erzsé

bet királyasszony emlékének van szentelve, már teljesenelfogyott és most második és ragyogóbb köntösbe lép a közönség elé. Azt hisszük, hogy mindnyájan emlékezünk azokra a megható sorokra, amelyeket a király Ő Felsége, az album szerkesztőjéhez Lengyel Gizellához juttatott. Ő Felsége igaz elismerését és köszönetét fejezte ki e kiváló urnőnek, aki pénzt és fáradságot nem kímélve maga járta be az országot, hogy emléksorokat gyűjtsön a magyar uriasszonyoktól. Az album gyönyörű volt és immár a Burg levéltárában pihen, miután a magyar nők érdeklődése, a melylyel e páratlan díszmű iránt viseltettek, határtalan volt, az albumról készült másodlatok rövid időn belül elfogytak. A kiadók tehát elhatározták, hogy másodszor is kiadják az albumot, még pedig díszesebb, gazdagabb kiadásban lehetőleg tökéletes emlékművet óhajtanak készíteni a tragikus nagy királynőről. A pazar fénynyel kiállított emlékműben pompás képekben lesznek megörökítve azok a helyek, hol szegény királynőnk megfordult. A gyászpompa leírása és a magyar nők emléksorai gazdagítják e gyönyörű könyvet, amelyik egyebekben tökéletes másodlata annak az ezüstborítéku példánynak, amelyet Ő Felségének, a királynak nyujtottak át. A felséges királyi hercegnők és a mágnás asszonyok érdeklődése mellett az album május végén jelenik meg és előfizetési ára 6 korona, ami Budapestre (VII., István-út 40.) az „Előkelő Világ" szerkesztőségébe küldendő.

* **Falusi Tüzhelyek** czimen egyik ismert népies írónk, Bodnár Gáspár tanítóképző tanár egy vaskos elbeszélés kötetet adott ki. Bodnár zamatos, magyaros stylusával a közélet több kérdéseit szövi vonzóan egyes elbeszélésekbe s így akarja a népet erkölcsösségre, jellemességre és hazafiságra szoktatni. Céljának elérésére a legalkalmasabb eszközt alkalmazza, a népet szóltatja meg. Szerző manapság ez irányban egészen eredeti és ugyszólván önálló munkásságot fejt ki s fiatalabb íróink közül többen követhetnék. Az elbeszélésekben szinte érezhető a nép szivverése, eszejárása, eszmemenete. A követválasztás izgalmaiban összekoccant kortescsoportok, ősi szokását, gubáját szégyenlő községi biró, a pletykázó asszonynépség, összeveszett házastársak, a szegény földmivelő urrá lett fiával, az elaggott földmives, a strajkoló munkások, a munkáról hazatérő munkás ember, a szüretelők, a bucsúzó ujoncok, a babonás falusiak és a kajánlelkü vádaskodó banya, mintha csak valóban előttünk állanának. A müveltebb körök is élvezettel olvashatják eme elbeszéléseket s soha jobbat nem tehetnek, mintha az érdemes népet e kötettel megajándékozzák. Példányonkint egy koronáért kapható a szerzőnél Szatmáron.

* **Az Oktató Népkönyvtár** IX ik évfolyamának legujabb füzete megjelent. A négy ives tartalmas füzet mindenben megfelel a vállalat régi jó hírnevének. A jelen füzet folytatja Wetzel Xavér Ferenc ünnepelt írónak Vezetőnk az élet utján czimü müvét két iven. A befejező ív folytatja a Népies Egyháztörténelem befejező kötetét, a Magyar Egyháztörténelmet. A füzet Mozaik czimmel érdekes olvasnivalót hoz, a mely mindenkit érdekel. Az ügyesen összeállított füzet ugy tartalmát, mint kiállitását tekintve, maga-magát ajánlja. Az Oktató Népkönyvtárt Budapest,, VII. ker. Csömöri ut 32. sz. alatt lehet megrendelni. Egész évre 4 korona (2 frt); körök, egyesületek beküldött 3 korona ellenében is kaphatják. Érdeklődőknek a szerkesztőség készséggel küld mutatványszámot.

Pályázatok.

Pályázati hirdetés.

Az erd. róm. kath. státus főtanhatósága alatt álló következő gymnasiumoknál üresedésben lévő következő tanszékekre pályázatot hirdetünk:

1.) *A brassói rk. főgymnasiumhoz természetrajz-földrajzi* tanszékre;

2.) *A csiksomlyói rk. főgymnasiumhoz magyar-latin* tanszékre;

3.) *A gyulafehérvári rk. főgymnasiumhoz a rajztanári és tornatanitói állásra;*

4.) *A kézdivásárhely-kantai gymnasiumhoz a rajztanári állásra*;

5.) *A székelyudvarhelyi rk. főgymnasiumhoz a mennyiségtan-természettani* tanszékre.

A helyettes tanár fizetése 1600 korona, a rendes tanáré 2400 korona, 200 korona 5 évi korpótlék és 500 korona lakáspénz. A torna tanitó fizetése 1200 korona és 300 korona lakáspénz.

Az életkort, vallást, családi állapotot, végzett tanulmányt, hadkötelezettségi viszonyt és netalán eddigi szolgálatot igazoló okmányokkal és tanári képesitő oklevéllel fölszerelt folyamodványok *f. évi julius hó 4-ig Méltóságos és Főtisztelendő Gróf Majláth Gusztáv Károly* erdélyi püspök urhoz Gyulafehérvárra adandók be.

Kolozsvárt, 1900. junius 2-án.

Az elnök helyett:
Dorgó Albert igazgató-tanácsos. *Balázs András dr.* jegyző.

Az Udvm. lengyelfalvi róm. kath. kántortanitói állásra pályázat nyittatik: Javadalma: 1.) őszi buza kepe 52 kalangya, értéke: 104 korona; 2.) tavaszi zab kepe 52 kalongya, értéke: 78 korona; 3., pénzbér (ospora) 54 korona; 4.) 26 terü tüzifa, értéke: 52 korona; 5.) stóla átlag: 56 korona; 6.) szent-mise-alapból: 8 korona; 7.) templompénztárból: 2 korona; 8.) egy havasi fa-jog értéke: 6 korona; 9.) 1 hold 1355□-öl szántó és 1402□-öl kaszáló birtok, haszonértéke: 24 korona; 10.) iskolai magtár kamatból 12 véka szemes gabona, értéke 24 korona; 11.) iskolai magtár pénzkamatból: 30 korona; 12.) államsegélyből: 362 korona; 13.) a kántori csinos uj lakás áll: 3 szoba, kamara és pincéből, van szintén ujonnan épült csűr, istálló, tyuk- és sertésóllal, nemkülönben sütőház körül tágas gyümölcsös és veteményes kerttel. Összes jövedelem: 800 korona. Kötelességei: a.) a kántori teendők végzése: b.) a mindennapi és ismétlő tankötelesek tanitása; c.) a faiskola kezelése. A harangozás és templomtisztogatás kiadva. Pályázók felhivatnak, hogy kellőleg felszerelt folyamodványaikat folyó évi julius hó 1-ig bezárólag, alulirthoz nyujtsák be. Tanévközben máshová pályázni nem lehet. Személyes megjelenés előnnyel jár.

Kelt Lengyelfalván, (u. p. Székely-Udvarhely) 1900. év junius hó 6-án.

Koncsag Ignác,
lelkész, iskolaszéki elnök.

Kiadja: Az erdélyi róm. kath. Irodalmi Társulat. Felelős szerkesztő: **Zlamál Ágost.**
Szerkesztőtársak: **Bálinth György, Erőss József, Péter János dr., Wagner Sándor.**

Nyomatott Papp Györgynél a püsp. lyc. könyvnyomdában Gyulafehérvárt.